

dlužno připustiti výjimku pouze tehdy, když dlužník ve srozumění s uspokojeným věřitelem uměle přivodil dřívější splatnost svého dluhu, by tím tomuto věřiteli poskytl výhodu, nebo, když za tím účelem se zaplacením splatných dluhů jiným věřitelům otálil, a zaplacení to odkládal pod různými záminkami, nebo zdržoval vyřízení sporu až do doby, kdy určitý pravý dluh se stal splatným a pak tento dluh na úkor ostatních věřitelů zapravil a tento věřitel, jsa si úplně vědom těchto pletich, k jeho prospěchu provedených, plnění přijal (Dr. Steinbach, Kommentar zum Anfechtungsgesetz, str. 32 a 33). Jest věcí věřitele, jenž onomu jednání odporuje, by podal důkaz nejen o škodě, která mu zaplacením jiné pohledávky vzešla, nýbrž i o úmyslu dlužníka, škodu tu přivoditi. Jeho stihá v tom směru břímě průvodní. Odvolací soud mylně vidí zkrácení věřitelů v pouhém poskytnutí výhody jednomu z nich. Prvý soud zjistil, že dlužnice Růžena J-ová skutečně dluhovala svému bratru, žalobci, již 3. ledna 1920 5.000 Kč a že dluh ten vzrostl začátkem roku 1922 na 6.000 Kč, že dne 10. března 1922 postoupila žalobci k částečné úhradě svého dluhu pohledávku 4.842 Kč 30 h, která jí příslušela proti Františku B-ovi. Bylo věcí eráru, jenž účinnosti tohoto postupu odporuje, by prokázal, že jím byl poškozen, na př. že jiného úhradního fondu následkem zaplacení této pohledávky nemá, a by dále dokázal, že pohledávka žalobce Antonína Z-a v čase tohoto sporu nebyla splatnou, nebo, že sice v čas ten již byla splatnou, že však dlužnice splatnost buď uměle přivodila, nebo zapravení splatných daní uměle zdržovala tak dlouho, až pohledávka žalobcova dospěla, a že pak ihned ji zaplatila v úmyslu, věřitele zkrátiti. Důkazu takového však erár ani nenabídl, ba ani takového skutkového přednesu neučinil. Neprokával tudíž žalovaný erár, jak bylo jeho povinností, že jednání dlužnice (postup pohledávky za účelem zaplacení pravého dluhu), bylo odporovatelným a že bylo provedeno dlužnicí na jeho škodu v úmyslu jej poškoditi. Neposoudil proto odvolací soud po právní stránce věc správně, uznáv, že jednáním dlužnice J-ové zkrácení jsou ostatní její věřitelé, mezi nimi i erár, a že je tedy odporovatelným. Bylo proto změnou rozhodnutí soudu odvolacího obnoviti rozsudek prvního soudu, aniž bylo potřebí zabývatí se dalšími vývody dovolání, s hlediska čís. 4 a 3 §u 503 c. ř. s. uplatňovanými. Při tom bylo však potřebí opravití znění výroku rozsudečného v tom směru, že žalobci nepřísluší vlastnický nárok na uložené peníze, neboť bez odevzdání (§ 425—428 obč. zák.) vlastnictví jejich nabytí nemohl, leda že by se myslilo na vlastnictví pouze ve smyslu jmění, majetku (§ 353 obč. zák.), nýbrž, že mu přísluší nárok na vydání uložených peněz (§ 1425 obč. zák.).

Čís. 3568.

Není rozšiřováním služebnosti cesty, zřízené ve prospěch usedlosti a pozemků, k ní patřících, bylo-li jí používáno i pro pozemky, napotom přikoupené, leda, že přikoupením pozemků nabylo hospodaření z use-

dlosti rozsahu, s kterým strany, zřizující služebnost, nepočítaly nebo počítati nemohly, nebo že služebnost výslovně nebo výpočtem pozemků byla omezena jen na tehdejší pozemky.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, Rv I 1795/23.)

Roku 1895 zřizena byla pro stavení čp. 16 a pozemky k němu náležející služebnost. Jelikož oprávnění používali cesty i ve prospěch pozemku čk. 333/6, přikoupeného teprve roku 1922, domáhali se na nich vlastníci služebného pozemku uznání, že neprávem rozšiřují služebnost cesty ve prospěch pozemku čk. 333/6 a že jsou povinni dalšího ježdění se zdržeti. O b a n i ž š í s o u d y uznaly dle žaloby, N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání, jímž uplatňují se dovolací důvody §u 503 čís. 3 a 4 c. ř. s., jest odůvodněno, neboť nelze souhlasiti s názorem nižších stolic, že v tomto případě jde o bezprávné rozšiřování propůjčené služebnosti. Jak jest nesporno, byla dle smlouvy ze dne 19. listopadu 1895 vlastníkům chalupy čp. 16 v N. a všem nástupcům v jejím držení zřizena služebnost jízdy, chůze a vodění dobytka cestou čkat. 573 k chalupě čp. 17 patřící ze stavení čp. 16 v N. a vůbec z pozemků k chalupě čp. 16 v N. patřících na cestu čkat. 1295 v L. a zpět. Žalobkyně míní, že služebnost tato jest nyní bezprávně rozšiřována, ježto žalovaní jezdí touto cestou i na pole čkat. 333/6 v L., které teprve v r. 1922 přikoupili, neboť prý služebnost propůjčena byla jen pro pozemky čkat. 53 stav. parc. 570 a 571, které v době jejího zřízení, jak nesporno, k chalupě patřily. Leč výklad tento nelze uznati správným, ze slov »a z pozemků k chalupě této patřících« nelze nikterak dovozovati, že služebnost měla býti obmezena právě jen na ony pozemky, které tehdy k chalupě patřily. Nebylo-li takové obmezení do smlouvy pojata výslovně na př. výrazem »tou dobou patřících« anebo vyjmenováním pozemků dle čísel katastrálních, nelze, jak to žalobkyně činí, z domněle použitého přítomného času tohoto příčestí usuzovati, že tím míněny byly jen pozemky tehdejší, neboť tohoto slovního tvaru užívá se v mluvě i písmě i o věcech, které v budoucnosti přibudou k určitému hospodářskému celku, to tím spíše, jedná-li se o smlouvu, jež se činí pro »všecky budoucí časy«. V tomto případě však výklad ten jest nesprávným již z pouhé úvahy, že pozemky, tehdy již k chalupě patřivší — jak žalovaní případně uvádějí — dle své polohy tohoto cestného spojení vůbec nepotřebují, takže by zmínka o pozemcích čkat. 571 a 570 vedle stav. parc. čkat. 53 neměla vůbec pražádného smyslu a účelu. Dle rozumného a bezelstného výkladu smlouvy nelze, než za to míti, že statkem panujícím, statkem, k jehož prospěšnému užívání byla služebnost zřizena, jest právě chalupa čp. 16, a to jako hospodářský střed, z něhož jsou vzdělávány a obhospodařovány k ní patřící pozemky. Tento výklad dochází potvrzení ve zjištěních soudu první stolice, dle nichž jest celou řadou svědků jednomyslně pro-

kázáno, že žalovaní (jich předchůdci) jezdili po sporné cestě nerušeně bez dovolení se všim, co potřebovali, zejména roku 1884 že vozilo se vše, co bylo potřebí ku stavbě chalupy čp. 16, jako kámen, dříví, že se po této cestě vozila všechna úroda z pozemků od žalovaných nebo jejich předchůdců najatých a ležících na opačné straně (za silnicí čkat. 1295) a že jinudy se k chalupě té nejezdilo, pokud paměť těchto svědků sahá. Byla-li služebnost v tomto rozsahu vykonávána již před jejím smluvním zřízením a knihovním vtělením a byla-li v tomto rozsahu vykonávána i potom, přičilo by se pravidlům logického uvažování usuzovati z pouhého slovního obratu na to, že při zřízení služebnosti bylo pomýšleno, obmeziti ji proti dosavadnímu výkonu na ony dva pozemky, které tehdy k chalupě patřily, služebnosti té však vůbec nepotřebovaly. Právo lpí na chalupě jako středu, z něhož se provozuje domácí a polní hospodářství, k ní patřící, a nositelem práva nejsou samy pro sebe jednotlivé pozemky, které k tomuto hospodářství patří. O nějakém rozšiřování služebnosti nelze mluvit, není novým zatěžováním služebního statku, po němž se jezdilo a jezdí na nějaké pozemky, jezdí-li žalovaní nyní po něm i na pozemek vlastní, jež si prikoupili. O rozšíření služebnosti bylo by lze jen tehdy mluvit, kdyby rozsah hospodářství chalupy čp. 16. příkupem pozemků nabyl rozsahu, s kterým strany při zřízení služebnosti zřejmě nepočítaly nebo počítati nemohly (§ 484 obč. zák.), toho však v projednávaném případě není.

Čís. 3569.

Smlouva podsudní, dle níž podsudník má platiti za hl vyčepovaného piva o něco méně než cenu prodejní, ostatek si však ponechat jako odměnu, jest smlouvou námezdní, nikoliv pachtovní.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, Rv I 245/24.)

Žalobě majitele pivovaru na výčepníka o vyklizení hostinských a obytných místností bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Ne j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Bez úspěchu musí zůstatí dovolatelův pokus, vyvrátiti srovnalý právní názor obou nižších soudů, že smluvní poměr stran nebyl poměrem nájemním (pachtovním). Pojmenováním smlouvy jako smlouvy výčepnické neb podsudnické není pro vysvětlení její právní povahy ještě nic získáno, rozhodujícím jest jen obsah smlouvy. Při tom nelze přihlížeti ku tvrzenému slibu žalobcovu, že žalovanému postaví v roce 1922 za účelem provozování živnosti řeznické a uzenářské krám, lednici, jatky a dílnu, neboť dle vlastního přednesu žalovaného nedošlo k těmto slíbeným adaptacím, ani na nynější tvrzení žalovaného, že v místnostech, které má vykliditi, již provozuje živnost řeznickou a uzenářskou, neboť bylo předneseno teprve v řízení dovolacím a jest tedy nedovolenou no-